

ÎNCHEIERE

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând demersul ridicat din oficiu de către Curtea de Apel Chișinău cu privire la strămutarea la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău a cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Pasecinic împotriva Ninei Cernat, intervenienți accesorii Consiliul Superior al Magistraturii, Ziarul de Gardă (www.zdg.md), Cotidianul TV (www.cotidianul.md), cu privire la constatarea faptului răspândirii intenționate a declarațiilor și relatărilor false, judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, defăimătoare și care lezează reputația profesională a judecătorului Nicolae Pasecinic, obligarea dezmințirii în public a informației false, obligarea prezentării scuzelor în public, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

constată:

La 17 martie 2021, reclamantul Nicolae Pasecinic a depus la Judecătoria Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Ninei Cernat, intervenienți accesorii Consiliul Superior al Magistraturii, Ziarul de Gardă (www.zdg.md), Cotidianul TV (www.cotidianul.md), cu privire la constatarea faptului răspândirii intenționate a declarațiilor și relatărilor false, judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, defăimătoare și care lezează reputația profesională a judecătorului Nicolae Pasecinic, obligarea dezmințirii în public a informației false, obligarea prezentării scuzelor în public, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 08 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a strămutat cauza pentru judecarea în fond la Judecătoria Hîncești.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată (vol. II, f.d. 56, 66-82).

Exprimându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe, la 01 noiembrie 2021, Nicolae Pasecinic a contestat-o cu apel la Curtea de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 64).

Prin încheierea din 10 februarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a transmis cauza la Curtea Supremă de Justiție pentru soluționarea posibilității strămutării

acesteia pentru examinare în altă instanță de același grad, în temeiul art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă (vol. II, f.d. 90-91).

Curtea de Apel Chișinău a notat că, în prezenta speță, calitatea procesuală de pârât și intimat o are Nina Cernat, care este judecător al Curții de Apel Chișinău actualmente detașat.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele Curții de Apel Chișinău expuse în încheierea din 10 februarie 2022, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, în speță, nu există temeiuri de a strămuta cauza la o altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța strămută cauza la o altă instanță dacă există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

Conform art. 43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

Potrivit art. 2.5 din Principiile de la Bangalore, judecătorul se va abține să soluționeze orice dosar pe care constată că nu îl va putea judeca într-o manieră imparțială sau în care unui observator rezonabil i s-ar putea părea că judecătorul nu este capabil să judece imparțial. Printre astfel de cazuri, fără însă ca înșiruirea să fie completă, se numără următoarele: cazul în care judecătorul are o predispoziție sau o prejudecată efectivă cu privire la una dintre părți sau în care judecătorul cunoaște personal fapte relevante pentru proces; cazul în care, anterior, judecătorul a avut calitatea de avocat sau a fost audiat ca martor în acel dosar; cazul în care judecătorul sau un membru al familiei sale are un interes economic în rezultatul procesului.

Colegiul consideră temeiul reținut de către Curtea de Apel Chișinău cu privire la necesitatea strămutării cauzei la o altă instanță egală în grad ca fiind neconcludent și care nu poate a fi încadrat în prevederile art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Pentru a se pronunța asupra temeiurilor invocate de către Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 10 februarie 2022, Colegiul consideră imperioasă analiza celor invocate în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

În hotărârea pe cauza *Kyprianou împotriva Cypru* (73797/01, 15 decembrie 2005, § 121), Curtea a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești după cum urmează: „Curtea reiterează, în primul rând, că într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul procedurilor penale. În acest sens, articolul 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri.

Astfel, Curtea în cauza *Piersack împotriva Belgiei* (1 octombrie 1982, § 427) face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a

exclde orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea cauza Grieves împotriva Marii Britanii, 16 decembrie 2003, 57067/00).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii acelui complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea cauza Castillo Algar împotriva Spaniei și cauza Morel împotriva Franței). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănuia că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănuială poate fi obiectiv justificată (a se vedea cauza Ferrantelli and Santangelo împotriva Italiei și cauza Wettstein împotriva Elveției).

În cauza Micallef împotriva Maltei, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

În acest sens, se reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a susținut întotdeauna că a aplicat demersul subiectiv potrivit căruia „un magistrat este considerat imparțial până la proba contrariului” (cauza Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, § 58).

Raportând aserțiunile expuse supra condițiilor din speță și argumentelor formulate în susținerea solicitării de a strămuta cauza, Colegiul constată din lucrările dosarului că niciunul din judecătorii ce fac parte din membrii completului Curții de Apel Chișinău căruia i-a fost repartizată prezenta cauză spre examinare nu a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale. Mai mult ca atât, aceștia au oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială în privința imparțialității lor.

Una din garanțiile de imparțialitate este publicitatea atât a procesului de constituire a completelor de judecată, care este plasată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, cât și a desfășurării procesului de judecată, cu respectarea drepturilor unui proces echitabil, *inter alia* dreptul de a recuza judecătorii sau după caz de a se abține de la judecată.

În speță, însă, participanții la proces nu au recuzat vreun judecător care participă la examinarea prezentei cauze, precum și nu s-a admis vreo declarație de abținere de la judecată.

Colegiul consideră neîntemeiat și lipsit de suport argumentul că nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău ar putea fi știrbită de calitatea pârâtei-intimate Nina Cernat, care este judecător al Curții de Apel Chișinău.

În acest sens este notabil că în cadrul Adunării Generale a Judecătorilor din 20 octombrie 2017 judecătorul Nina Cernat a fost aleasă în funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii pentru un mandat de 4 ani.

În temeiul Hotărârii Adunării Generale a Judecătorilor nr. 5 din 20 octombrie 2017, în vederea asigurării activității eficiente a Consiliului Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 765/34 din 28 noiembrie 2017, modificată prin Hotărârea CSM nr. 380/19 din 31 iulie 2018, Plenul Consiliului a dispus

detașarea membrilor CSM din partea judecătorilor, după cum urmează: Nina Cernat, judecător la Curtea de Apel Chișinău – detașată pentru exercitarea mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, începând cu 01 decembrie 2017, până la 01 decembrie 2021, inclusiv.

Prin Hotărârea CSM nr. 318/31 din 30 noiembrie 2021 s-a stabilit existența circumstanțelor privind punerea în aplicare a art. 7 alin. (3) din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică în raport cu mandatul membrilor CSM nr. 199 din 16 iulie 2010.

Așa, examinând subiectul privind desfășurarea activității Consiliului Superior al Magistraturii în contextul expirării mandatelor unor membri actuali ai CSM, Plenul CSM a constatat existența temeiurilor legale pentru exercitarea mandatelor de membri ai CSM în exercițiu până la alegerea noilor membri ai CSM din rândul judecătorilor din următoarele considerente.

Astfel, pentru asigurarea unui echilibru instituțional, Consiliul Superior al Magistraturii a notat că trebuie să activeze în componență deplină până la ocuparea funcției de către succesorul de competență, pentru a nu admite disfuncționalități în exercitarea atribuțiilor stabilite prin Constituție.

În această ordine de idei, Colegiul observă că, deși, pârâta-intimată Nina Cernat este judecător al Curții de Apel Chișinău, la moment aceasta este detașată în Consiliul Superior al Magistraturii pe un termen nedeterminat, până la alegerea unui nou membru, care o va înlocui.

Mai mult ca atât, Colegiul atestă că judecătorii Curții de Apel Chișinău, care au solicitat strămutarea prezentei cauzei la o altă instanță egală în grad, nu au argumentat modul în care calitatea de judecător detașat al pârâtei intimă ar știrbi din nepărtinirea lor, în condițiile în care magistrații au obligația de a fi imparțiali la judecarea cauzelor.

Colegiul consideră că, în speță, Curtea de Apel Chișinău nu a exemplificat împrejurările de ordin obiectiv sau subiectiv concludente ce ar furniza concluzii cu privire la prezența prejudecății judecătorilor săi a cărei recuzare se solicită, având în vedere că, în spiritul CEDO, orice bănuială de imparțialitate urmează să fie obiectiv justificată. Suspiciunile declarative nu pot servi drept temei de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad pentru judecarea apelului. Respectiv, Curtea de Apel Chișinău nu a demonstrat că există fapte verificabile care pot pune la îndoială însăși imparțialitatea sa ca instanță.

Din considerentele menționate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge chestiunea ridicată din oficiu de către Curtea de Apel Chișinău cu privire la strămutarea cauzei la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 43 alin. (4) și art. 270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge demersul Curții de Apel Chișinău cu privire la strămutarea la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău a cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Pasecinic împotriva Ninei Cernat, intervenienți accesorii Consiliul Superior al Magistraturii, Ziarul de Gardă

(www.zdg.md), Cotidianul TV (www.cotidianul.md), cu privire la constatarea faptului răspândirii intenționate a declarațiilor și relatărilor false, judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, defăimătoare și care lezează reputația profesională a judecătorului Nicolae Pasecinic, obligarea dezmințirii în public a informației false, obligarea prezentării scuzelor în public, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Pasecinic împotriva Ninei Cernat, intervenienți accesorii Consiliul Superior al Magistraturii, Ziarul de Gardă (www.zdg.md), Cotidianul TV (www.cotidianul.md), cu privire la constatarea faptului răspândirii intenționate a declarațiilor și relatărilor false, judecăților de valoare fără substrat factologic suficient, defăimătoare și care lezează reputația profesională a judecătorului Nicolae Pasecinic, obligarea dezmințirii în public a informației false, obligarea prezentării scuzelor în public, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată se restituie Curții de Apel Chișinău, care este competentă să o examineze.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas